

ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG)

คิดราคากันอย่างไร

เศรษฐกิจพลังงาน

● **ดร.ซัชชัย สุวรรณकर्ณ**
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
สายงานกลยุทธ์องค์กร
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ถ้าได้อ่านในบทความที่ผมได้เขียนไป
แล้วทั้ง 5 ตอนนั้นจะเห็นว่าผมได้กล่าว
ไปแล้วถึงการกำหนดราคาพลังงานใน
ประเทศไปสองประเภทแล้วก็คือ **ราคาน้ำมัน**
เชื้อเพลิง และราคาก๊าซธรรมชาติ โดยในส่วน
ของน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นผมก็ได้พยายามอธิบาย
ให้เห็นถึงสิ่งที่เราจะต้องนำมาประกอบการ
พิจารณาในการคำนวณราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อ
เพลิงเมื่อราคาน้ำมันดิบเปลี่ยนแปลงไป สำหรับ

ราคาก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นราคาเฉลี่ยที่มาจาก
แต่ละแหล่งโดยใช้วิธีการเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักตาม
ค่าพลังงานความร้อนแล้ว ผมก็ได้อธิบายรวมไป
ถึงกรณีหากเราจะต้องมีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ
เป็นรูปของของเหลวหรือที่เราเรียกกันว่าก๊าซ
ธรรมชาติเหลว (LNG) แล้วผลกระทบที่จะ
มีต่อราคาก๊าซธรรมชาติในประเทศไทยของเรา
นั้นจะเป็นอย่างไร

แต่ประเด็นที่เป็นที่สนใจเป็นอย่างมาก
ในตอนนี้อีกประเด็นที่เกี่ยวกับนโยบายด้านราคา
พลังงานของรัฐที่ผมอยากจะพูดถึงอีกหนึ่งเรื่อง
ก็คือ **เรื่องของการปรับราคาก๊าซปิโตรเลียม**
เหลว (LPG) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคครัว
เรือนที่ปัจจุบันยังมีการตรึงราคาขายปลีกไว้อยู่
ที่ 18.13 บาทต่อกิโลกรัมมาเป็นเวลานาน และ
ในภาคขนส่งที่กำหนดราคาไว้ที่ 21.38 บาทต่อ
กิโลกรัม รวมถึงการกำหนดเพดานราคาก๊าซ
LPG ณ โรงกลั่นซึ่งเป็นราคาที่ยังไม่รวมภาษี
และกองทุนต่างๆ ที่ 333 ดอลลาร์ต่อตัน ซึ่งต่ำ
กว่าต้นทุนการผลิตก๊าซ LPG จนทำให้ต้องมี
การนำเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าไปชดเชย
สะสมแล้วเป็นจำนวนประมาณ 120,000 ล้าน
บาท (กองทุนน้ำมันชดเชยสะสมตั้งแต่ปี 2551
จนถึงมิถุนายน 2556)

นอกจากนี้ที่เราได้ยินจากสื่อต่างๆ ว่ารัฐ
นั้นเตรียมการที่จะมีการปรับราคาก๊าซ LPG
ขึ้นตั้งแต่เดือนกันยายนนี้เป็นต้นไปเดือนละ
50 สตางค์ไปจนกว่าจะสะท้อนต้นทุน

แล้วต้นทุนก๊าซ LPG นั้นมีมาจากไหน คิด
อย่างไร ทำไมจึงต้องมีการปรับราคาก๊าซ LPG
เพราะถ้ามีการปรับราคาก๊าซ LPG โดยเฉพาะ
ภาคครัวเรือนไปก็จะทำให้เกิดผลกระทบในวง
กว้างเนื่องจากก๊าซ LPG นั้นถูกใช้เป็นเชื้อเพลิง
ในการทำอาหาร ซึ่งประชาชนทุกคนนั้นจะต้อง
ทานอาหารเพื่อดำรงชีวิตในแต่ละวัน จึงเชื่อกันว่า
ราคาก๊าซ LPG ที่แพงขึ้นจึงหมายถึงค่าครอง
ชีพที่สูงขึ้น

แต่ก่อนที่จะไปพูดถึงที่มาของราคาก๊าซ
LPG นั้นเราก็ก่อนมาทำความเข้าใจกันก่อนว่า

ก๊าซ LPG ที่เราใช้กันอยู่ในประเทศนั้นมาจาก
ไหนบ้าง เพราะราคาก๊าซ LPG จากแต่ละที่นั้น
แตกต่างกัน สำหรับในประเทศไทยก๊าซ LPG
มาจากสามแหล่งหลักๆ คือ

- 1) ได้มาจากโรงกลั่นน้ำมัน ซึ่งก๊าซ LPG
นี้ก็ถือเป็นผลผลิตที่ได้ออกมาจากกระบวนการ
กลั่นน้ำมันนั่นเอง
- 2) ได้มาจากโรงแยกก๊าซธรรมชาติ โดย
ภายหลังมีการขุดค้นพบก๊าซธรรมชาติในอ่าว
ไทย ซึ่งมีคุณสมบัติที่สามารถนำไปแยกองค์
ประกอบที่มีความเข้มข้นสูง หรือที่มีสภาพเป็น
ของเหลวออกมาสร้างมูลค่าเพิ่มได้ แทนที่เรา
จะนำก๊าซธรรมชาติที่ขุดได้ไปเผาเป็นเชื้อเพลิง
ทั้งหมดนั้น เราก็กักมันมาทำการแยกส่วนที่
สามารถนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างอื่นได้อีก ซึ่ง
ก๊าซ LPG ก็ถือเป็นหนึ่งที่ได้มาจากกระบวนการ

76 และราคาที่รัฐตั้งเพดานไว้ในประเทศที่ 333
ดอลลาร์ต่อตันในอัตราส่วนร้อยละ 24 ซึ่งก็จะ
ทำให้ราคาก๊าซ LPG จากโรงกลั่นนั้นต่ำกว่า
ราคาตลาดลงมาในระดับหนึ่ง

สำหรับก๊าซ LPG ที่ผลิตมาจากโรงแยก
ก๊าซธรรมชาตินั้น จะต่างกับก๊าซ LPG ที่มาจาก
โรงกลั่นน้ำมันคือก๊าซ LPG จากโรงแยกก๊าซ
ธรรมชาตินั้นใช้ก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทยเป็น
วัตถุดิบในการผลิต ดังนั้น ต้นทุนการผลิต
ก๊าซ LPG จึงมาจากต้นทุนราคาก๊าซธรรมชาติ
ที่ได้จากอ่าวไทยบวกกับต้นทุนค่าใช้จ่าย

ในการดำเนินการของโรงแยกก๊าซธรรมชาติ
ซึ่งจากการศึกษาโดยทางกระทรวงพลังงานนั้น
ราคาก๊าซ LPG ที่ผลิตจากโรงแยกก๊าซธรรมชาติ
นั้นจะอยู่ที่ประมาณ 550 ดอลลาร์ต่อตัน ซึ่งก็
ยังสูงกว่าราคาที่รัฐกำหนดไว้ที่ 333 ดอลลาร์ต่อ
ตัน และส่วนต่างตรงนี้โรงแยกก๊าซธรรมชาตินั้น
ก็เป็นผู้รับภาระ โดยรัฐไม่ได้เข้ามาอุดหนุนแต่
ประการใด

แยกก๊าซธรรมชาตินี้ ก๊าซ LPG ที่ได้ก็สามารถ
นำไปใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี
เพื่อใช้ในการผลิตสิ่งต่างๆ เช่น เมล็ดพลาสติก
เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ก๊าซ LPG ที่ได้นี้ก็
สามารถนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงได้เช่นกัน
โดยจะเห็นว่าปัจจุบันนั้นมีการนำก๊าซ LPG ไป
ใช้เป็นเชื้อเพลิงในภาคขนส่ง ภาคการขนส่ง
และภาคอุตสาหกรรม และ

3) ก๊าซ LPG ที่ได้มาจากการนำเข้า ทั้งนี้
เนื่องจากปัจจุบันนั้นการผลิตก๊าซ LPG ทั้งจาก
โรงกลั่นน้ำมันและโรงแยกก๊าซธรรมชาตินั้นไม่

เพียงพอต่อปริมาณการใช้ใน
ประเทศ ทำให้ปัจจุบันเราต้อง
นำเข้าก๊าซ LPG อยู่ประมาณ
181,000 ตันต่อเดือน (ข้อมูล
ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2556
จากสำนักงานนโยบายและแผน
พลังงาน กระทรวงพลังงาน)

เมื่อทราบแหล่งที่มา
แล้ว ก็ต้องมาดูกันว่าต้นทุนของ
ก๊าซ LPG ที่มาจากแต่ละแหล่ง
นั้นเป็นอย่างไร โดยในส่วนของ
ต้นทุนก๊าซ LPG ที่มาจากโรง

กลั่นน้ำมันนั้น เราก็ก่อนมาดูก่อนว่าก๊าซ LPG
ที่ได้มานั้นมาได้อย่างไร ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่า
โรงกลั่นน้ำมันนั้นใช้น้ำมันดิบเป็นวัตถุดิบใน
การผลิต ซึ่งเราต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศเป็น
ส่วนใหญ่และก็เป็น การนำเข้าในราคาที่ซื้อขาย
กันในตลาด ขณะเดียวกันผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม
ที่ผลิตได้จากโรงกลั่นน้ำมันนั้นก็ต้องมี
การขายในราคาตลาดด้วยเช่นกัน ดังนั้นราคา
ของก๊าซ LPG ที่ผลิตได้จากโรงกลั่นนี้จึงต้อง
สะท้อนถึงราคาตลาดที่มีการซื้อขายผลิตภัณฑ์
ปิโตรเลียมโดยทั่วไป ซึ่งก็จะเปลี่ยนแปลงไป
เรื่อยๆ ตามราคาตลาด แต่ปัจจุบันรัฐก็ไม่ได้ให้
โรงกลั่นขายก๊าซ LPG ในราคาตามที่ควรจะได้
โดยรัฐได้มีการกำหนดราคาก๊าซ LPG ให้กับ
โรงกลั่นน้ำมันโดยวิธีการใช้ราคาเฉลี่ยที่คำนวณ
จากราคาตลาด (ราคา CP) ในอัตราส่วนร้อยละ

สำหรับการนำเข้าก๊าซ LPG มาใช้ใน
ประเทศนั้นก็ตรงไปตรงมาคือเป็นราคาที่เร
าซื้อในราคาตลาดโลกบวกกับต้นทุนการ
นำเข้า ซึ่งปัจจุบัน (ราคา ณ เดือนกรกฎาคม
2556) ราคาที่ขายอยู่ในตลาดโลกที่ไม่รวมค่าใช้จ่าย
ในการนำเข้าอยู่ที่ 793 ดอลลาร์ต่อตัน ถ้า
รวมกับค่าใช้จ่ายในการนำเข้าซึ่งจะเปลี่ยนแปลง
ไปทุกๆ เดือนโดยขึ้นอยู่กับหลายๆ ปัจจัย เช่น
อัตราแลกเปลี่ยน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ก็จะทำให้
ต้นทุนการนำเข้าก๊าซ LPG ขยับไปอยู่ที่ประมาณ
850 ดอลลาร์ต่อตัน เมื่อเทียบกับเพดานราคาที่
333 ดอลลาร์ต่อตัน มีส่วนต่างถึง 517 ดอลลาร์
ต่อตัน ซึ่งรัฐก็ได้นำเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
เข้าไปชดเชยเพื่อทำให้ราคาก๊าซ LPG ใน
ประเทศนั้นอยู่ในระดับเดิม

จากต้นทุนก๊าซ LPG ที่ผมได้กล่าวไปข้าง
ต้นนั้นจะเห็นว่าราคาที่รัฐกำหนดนั้นต่ำกว่าต้นทุน
ที่มาจากทั้งสามแหล่ง ซึ่งส่วนต่างของต้นทุน
เหล่านี้ก็จะต้องมีคนรับผิดชอบ ซึ่งก็เห็นแล้วว่า
ปัจจุบันมาจากกองทุนน้ำมัน

ในครั้งหน้าผมจะมาพูดถึงถึงราคาขาย
ปลีกก๊าซ LPG ซึ่งปัจจุบันแบ่งออกตามประเภท
ของลูกค้าเป็นสามกลุ่มคือภาคครัวเรือน ภาค
ขนส่ง และภาคอุตสาหกรรม